

תת"ע 8343/12/10 - מדינת ישראל נגד נגם מוחמד

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

תת"ע 8343-12-10 מדינת ישראל נ' נגם מוחמד

בפני	כב' השופט יעקב בכר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	נגם מוחמד

החלטה

בפניי השאלה, האם רישיון הנהיגה שאוחז הנאשם תקף בתחומי מדינת ישראל ובמועדים הרלוונטיים במיוחד.

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו נהיגה ללא רישיון נהיגה בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה (נוסח חדש) תשכ"א-1961 (להלן: הפקודה), וכן נהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח בתוקף בנגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970.
2. במהלך שלביו הראשונים של הדיון העיקרי בפניי טען ב"כ הנאשם כי רישיון הנהיגה שאחז הנאשם הינו בינלאומי ותקף, על מנת לנהוג בתחומי מדינת ישראל ללא רישיון נהיגה ישראלי.
3. הטענה המקדמית שבפניי דורשת הכרעה בשני מישורים. האחד מענה לשאלה המשפטית באילו תנאים על רישיון הנהיגה לעמוד כדי להעניק לו תוקף חוקי, והשני, הכרעה במקרה דנן על נסיבותיו הספציפיות.
4. תחילה אפנה לטענות הצדדים כפי שהוגשו לבית המשפט.

טענות ב"כ הנאשם

ב"כ הנאשם טוען כי הנאשם, אזרח ירדני, בעל רישיון נהיגה זר בר תוקף וכי מקום מגוריו הקבוע הינו בחוץ לארץ. לטענתו התקנה מפרשת מינוח זה במילים: "משנעדר מהארץ במשך שנה רצופה לפחות והוא נמצא בארץ באופן זמני".

לטענת ב"כ הנאשם מילות החוק דורשות פרשנות תכליתית והפעלת שיקול דעת על ידי בית המשפט.

לטענת ב"כ הנאשם, יש לבחון את משך הזמן בו שהה נהג שאינו תושב ישראל בישראל. לטענתו, הנאשם לא שהה בארץ תקופה העולה על שנה מיום כניסתו לישראל.

ב"כ הנאשם טוען כי תוקפו של הרישיון כאמור, פקע מסיבה טכנית בגין אי תשלום אגרה. לטענתו יש לבחון את הנסיבות דן בפרספקטיבה הראויה שהרי מדובר בעניין פורמאלי וטעות טכנית. את טענתו מבסס בהפנותו לפסיקה, בין היתר לפסק דינו של בית המשפט העליון רע"א 4874/04, העומד על משמעותו של הסייג לשלילת הזכאות לפיצויים שעניינו פקיעת רישיון מחמת אי תשלום אגרה. בפסק הדין עומד בית המשפט על כך שאי תשלום אגרה הינו "עניין פיסקלי-פורמלי באופיו, אשר אינו משליך על כושרו של הנהג לנהוג, על כן אין טעם טוב לשלול בגינו את זכותו לפיצויים".

עוד מדגיש ב"כ הנאשם כי מעמדו של הנאשם במועדים הרלוונטיים הוא של "תושב ארעי" ואין על כך מחלוקת בין הצדדים. מסקנתו הינה כי הנאשם אחז ברישיון נהיגה זר בר תוקף וכי יש לראות בו כמי שאחז רישיון נהיגה ישראלי תקף. לאור טענותיו מבקש ב"כ הנאשם לזכות את הנאשם מהאישומים המיוחסים לו.

טענות המאשימה

ב"כ המאשימה טוען, כי אין בידי הנאשם רישיון נהיגה בינלאומי או רישיון זר, כי אם רישיון של הרשות ומכאן שלטענותיו המשפטיות של הסניגור אין אחיזה.

לטענת ב"כ המאשימה הנאשם אינו תושב הרשות ואין בידו אישור ממפקד האזור על מנת שרישיון הנהיגה שברשותו יוחל בישראל. מעבר לכך, טוען כי הנאשם בעל תעודת זהות ישראלית וכי ניתן לו רישיון שהייה ממשד הפנים מיום 8.1.2006 ועד ליום 30.1.13.

ב"כ המאשימה טוען כי הנאשם נכנס לתחומי מדינת ישראל בפעם האחרונה ביום 15.1.2006 ומאז לא יצא מתחומיה. אי לכך, הנאשם שוהה כ-5 שנים במדינת ישראל ולא כפי שטען הסניגור. ב"כ המאשימה צירף פלט כניסות ויציאות למדינת ישראל שתומך בטענה זו.

לנוכח התקופה הממושכת בה שהה הנאשם בישראל, מעמדו הוא של תושב ארעי (מסומן א-5) וחלות עליו הזכויות והחובות כשל תושב קבע. בין היתר, החובה לשלם ביטוח לאומי ולהנפיק רישיון נהיגה ישראלי בהתאם לדרישות בחוק.

עוד הוסיף, כי מעמדו כתושב ארעי מוארך עד למעמד תושב קבע.

לאור הטענות שהציגה המאשימה, מתבקש על ידה כי יש להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

5. דיון והכרעה

לפי סעיף 10(א) לפקודה רישיון נהיגה תקף בהתאם לאמור בפקודה "זולת אם פוטר מחובת רישיון נהיגה במידה שפוטר".

משרד הרישוי ממונה על הנפקת רישיונות נהיגה כחוק בהתאם לתנאים בפקודה. עם זאת, קיים פטור מרישיון נהיגה במצבים מסוימים.

אחד המקרים בהם קיים הסדר שונה לעניין רישיונות נהיגה התקפים בישראל, הוא רישיון נהיגה בינלאומי.

חלק ט' : "תנועה בין-לאומית" לתקנות התעבורה, מפרט את תנאי ההסדר הנ"ל. בין היתר נקבע בתקנה 567 שכותרתה "רישיון נהיגה זר", כדלקמן:

" 567. מי שאינו תושב ישראל ואינו תושב אזור כהגדרתו בתקנה 578 ובידו רישיון נהיגה זר בר תוקף, יראו אותו כבעל רישיון נהיגה זר בר תוקף בישראל בדרגה המקבילה לדרגת רישיון הנהיגה שלו, אם נתקיימו בו כל אלה:

(1) תנאי הגיל האמורים בתקנות 188 עד 190.

(2) אם הוא נוהג רכב כאמור-

(א) בתקנות 176 עד 181- [דרגות רישיון נהיגה: A, 1, B, C1, A2, A1 - מ"נ] - שהותו בישראל, מיום כניסתו האחרונה, אינה עולה באופן מצטבר על שנה, אלא אם כן הוא יצא מישראל במשך תקופה זו ליותר משלושה חודשים, באופן מצטבר.

(ב) בתקנות 182 עד 185- [דרגות רישיון נהיגה: C, D, D3, D2, D1, C+E - מ"נ] - שהותו בישראל, מיום כניסתו האחרונה, אינו עולה באופן מצטבר על שלושה חודשים אלא אם כן הוא יצא מחוץ לישראל בתקופה זו ליותר מ-30 ימים באופן מצטבר."

וכן תקנה 567א שכותרתה "רישיון נהיגה לעולה ולתושב חוזר", קובעת כדלקמן:

"עולה חדש, אזרח ישראל או תושב ישראל הרשאי לשבת בישראל ישיבת קבע, אשר שהה מחוץ לישראל במשך תקופה של שנה רצופה אחת לפחות לפני יום כניסתו האחרונה לישראל, רשאי לנהוג ברישיון נהיגה זר, ברכב המתאים לדרגת רישיונו, במשך תקופה של שנה מיום כניסתו לישראל ובלבד שנתקיימו בו תנאי הגיל האמורים בתקנות 188 עד 190".

הוראות תקנה 567 מאפשרות למי שאינו תושב ישראל ואינו תושב האזור ובעל רישיון נהיגה זר בר תוקף, לנהוג בתחומי מדינת ישראל בדומה לנהג האוחז ברישיון נהיגה ישראלי. נערכת הבחנה בין סוגי הרישיונות ובהתאמה לכך משתנה משך הזמן שעליו לשהות בישראל.

לעומת זאת, הוראות תקנה 567א מתייחסות לאזרח ישראלי, עולה חדש או תושב קבע. במקרים אלו תוקפו של הרישיון זר הוא לשנה.

תחילה אכריע איזה משני הסעיפים רלוונטי לענייננו.

ב"כ הנאשם טוען כי מקום מגוריו הקבוע של הנאשם איננו בישראל. עם זאת, אין לכך כל אינדיקציה.

המאשימה צירפה לטיעוניה רשימת כניסות ויציאות של הנאשם ממשד הפנים ועולה כי שהה בתחומי ישראל תקופה ממושכת העולה על שלושה חודשים כקבוע בתקנה 567(2)(ב) ואף עולה על שנה בהתאם לדרישות תקנה 567א.

עוד הוסיפה המאשימה כי בידי הנאשם רישיון שהייה ממשד הפנים בתוקף לנכון לתאריכים 8.1.2006 עד 30.10.2013.

מסכים אני עם ב"כ הנאשם כי יש לערוך בחינה מהותית בעניין זה ולבחון היכן "מרכז חייו" של הנאשם.

עוד אוסיף, כי מקום שהנאשם שוהה בישראל לסירוגין במובן שאינו קובע את מקום מגוריו בישראל, יש לבחון את משך שהותו בכל ביקור, מטרת ואופי הביקור. אלו יעניקו את האינדיקציה למקום מגוריו הקבוע של הנאשם ובצורך להנפיק רישיון נהיגה ישראלי (ראו למשל: מ"ח 8114/12 דוד כהן [פורסם בנבו] (10.6.2013), לעניין אזרח ישראלי שנהג באמצעות רישיון בריטי והוכיח כי "מרכז חייו" אינו בישראל).

התרשמתי כי הנאשם מנהל את מרכז חייו בישראל וכל עוד לא הוכח אחרת על ידו, התקנה הרלוונטית בענייננו היא 567א.

עמידה בתנאים הקבועים בתקנה 567א

לפי פרשנות תקנה 567א כל עוד אוחד הנאשם ברישיון נהיגה זר בר תוקף, משך שהותו בארץ היא הקובעת.

בתוך כך, קיימים שני תנאים מצטברים, הראשון הוא כי הנאשם בעל רישיון זר בר תוקף והשני, שלא שהה בישראל תקופה העולה על שנה במצטבר.

בחינה דו שלבית

שלב א' - בחינת תוקף הרישיון

במידה והרישיון הונפק בירדן- על רישיון הנהיגה להיות בר תוקף מכוח הדין הירדני.

במידה והרישיון הונפק בתחומי ה"אזור"- על רישיונו להיות בתוקף מכוח תקנה 578. אם ניתן לפי תקנה 578א הרי שמעמדו שווה למעמדו של רישיון הנהיגה הישראלי.

תושבי האזור שרכבם אינו רשום נדרשים לקבל היתר נהיגה ברכב על מנת לנהוג בתחומי האזור.

במידה והנאשם מחזיק ברישיון נהיגה (ירדני או של תושבי ה"אזור") בר תוקף, נעבור לשלב ב'.

במידה והנאשם אף לא עומד בתנאים הנדרשים בעניין זה, משך שהותו בארץ אינו מעלה ואינו מוריד. ללא רישיון זר בר תוקף, המהווה תנאי ראשון לנהיגה כחוק בתחומי ישראל, הנאשם לא רשאי לנהוג.

לטענת ב"כ הנאשם רישונו של הנאשם פקע כיוון שלא שילם אגרה. זו הנקודה המכריעה לטענתו ושעה שמדובר בעניין טכני, מבקש להתחשב בכך.

משקבעתי כי נדרשים קיומם של שני התנאים במצטבר, אני סבור כי לא מדובר בעניין טכני, כי אם מהותי.

אעבור לבחון בכל זאת את השלב הבא להלן.

שלב ב' - משך שהותו של הנאשם בישראל

תקנה 567א מאפשרת כאמור לעיל, לבעל רישיון זר בר תוקף, לנהוג בישראל לתקופה של שנה.

בנסיבות דנן, בחלוף שנה מיום שנכנס הנאשם לישראל, רישונו הזר (שתוקפו מוטל בספק) פקע והיה עליו להנפיק רישיון נהיגה ישראלי בהתאם לדרישות הקבועות בחוק.

לכן, טענתו כי כל טעותו של הנאשם מתמקדת בתשלום אגרה כחוק אינה נכונה. במצב זה אין ספק כי מדובר בהליך פורמלי טכני.

עסקינן במצב בו רישונו של הנאשם פקע בתחומי המדינה ולכן היה עליו לבצע את הפעולות הנדרשות בחוק על מנת להוציא רישיון ישראלי. משלא עשה זאת, אני סבור כי דין טענותיו להידחות.

סיכומי של דבר, הבקשה לביטול כתב האישום נדחית.

אני קובע דיון במעמד הצדדים ביום 30.10.14 שעה 12.00.

על הסניגור לדאוג להתייצבות הנאשם לשיבה הנ"ל.

על הנאשם להביא עמו לשיבה הנ"ל את הרישיון הירדני ו/ו העתק ממנו.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ב אלול תשע"ד, 07 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.